

# Forskning til folket

De sidste 13 år er det lykkedes at genoplive Folkeuniversitetet i Aarhus med en ny, eksperimentel behandling, der blander et knivskarpt fokus på markedet med en hyldest til nysgerrighed, dannelse og demokrati.

SANNE OPSTRUP WEDEL | temasektion@jp.dk



Rektor Sten Tiedemann interviewer professor i bioscience Tobias Wang fra Aarhus Universitet til vidensbrunch på Café Hack. Foto: Folkeuniversitetet

Hvis Folkeuniversitetet i Aarhus var en patient, ville læger og sygeplejersker have givet op dengang i 2002. Kigget på skærmen med hjerterytmen og konstateret, at der ikke var mere at gøre. »Vi stopper her,« ville de have sagt og slukket for skærmen, hvor den rette linje viste slut, færdig hjerte, ikke mere liv at komme efter.

Det var dengang, hvor det offentlige tilskud blev halveret. Dengang, hvor der ud over rektor kun var en sekretær og en bogholder på halv tid i sekretariatet, og hvor gennemsnitsalderen på de godt 6.000 besøgende var 63 år, og undervisningen bestod af helt traditionelle forelæsningsrækker i helt traditionelle auditorier på Aarhus Universitet.

## En potent medicin

I dag trækker Folkeuniversitetet i Aarhus 70.000 gæster årligt, gennemsnitsalderen er sænket til 49 år, og 20 medarbejdere i sekretariatet jonglerer rundt med planlægning af undervisning, som ikke blot er forelæsningsrækker, men også vidensfestivaler med opsprætning af krokodiller, 1700-tals-striptease, forsker fights og fortællinger om orgasmens kunst med tips til at nå det høje åååhh. Og som ikke kun foregår bag universitetets mure, men også på byens gader og stræder, i svømmehaller og kirker, på højskoler og museer.

»Vi rammer noget i hjertet på folk, fordi vi gør forskning og viden interessant for alle i vores samfund,« siger rektor Sten Tiedemann, der i 2002 besluttede at genoplive sin organisation med et utraditionelt blandingsmedikament: et målrettet kommercielt fokus kombineret med en

hyldest til dannelse, demokrati og nysgerrighed.

»Selv om det er lidt tys-tys at tale om penge i kulturkredse, så var – og er – det helt afgørende, at vi fornemmer markedet og tidsånden, så vi ved, hvor folk rykker hen, og hvilke varer vi skal have på hylderne, for ellers dør vi,« konstaterer Sten Tiedemann, der bl.a. besluttede at arbejde med helt nye formidlingsformer, som både skulle skabe øjenhøjde med publikum og samtidig tiltrække de allerbedste forskere.

»Hvad hjælper det, at der bliver lavet forskning i verdensklasse, hvis ikke den bliver formidlet, så den rører nogen og rykker noget? Det ændrer ikke noget for nogen, hvis forskningsprojekter blot bliver sat ind på en hyld og kun debatteres af en snæver elite. Men hvis forskningen kommer ud til folket, får vi pludselig fat i en hel masse mennesker, som ikke kender til den her viden,« siger han.

## Nysgerrighed og livslang læring

Og ifølge rektoren er det fuldstændig afgørende for at vække den nysgerrighed, som skal gøre Danmark mere innovativ og produktiv.

»Vi skal leve af nysgerrighed. For skal vi blive ved med at udvikle os som højhastighedssamfund, skal vi have fat på de dygtige talenter, som lige nu ikke får en videregående uddannelse, fordi de måske ikke tror nok på sig selv eller ikke har tradition for det i deres familie. Og vi skal have fat i dem, som tænker, at de er færdige med at uddanne sig, når de har taget en formel uddannelse eller tror, at efteruddannelse kun handler om dyre MBA-programmer. Vi skal give dem et

demokratisk opdrag, så de bliver nysgerrige, når de kigger i vores program og tænker: Hey, hvad er det her for noget?« siger Sten Tiedemann.

Derfor er han også glad for, at forskerne har taget så godt imod de nye tanker, som bl.a. har resulteret i en række vidensfestivaler, hvor Folkeuniversitetet foreløbig har taget 1700-tallet, 1800-tallet og senest eksistens under behandling. Det udfordrer forskerne, som f.eks. bliver tvunget til at beskrive deres forskning på kun 2.400 anslag i festivalbogen eller sidde med som gæst til et middagsselskab og holde tale undervejs om deres viden.

»Men udfordringen er nødvendig, fordi vi skal have fat i et publikum. Derfor sker det også, at vi siger til nogle af forskerne, at de er nødt til at tone deres oplæg i en anden retning eller afvise noget helt. Men det accepterer de også, og nu slås de faktisk lidt om at komme med, fordi det for mange er en stor personlig tilfredsstillelse at give deres viden til publikum, men også at blive udfordret af publikums spørgsmål og tanker,« siger Sten Tiedemann, der hele tiden forsøger at læse, hvor folk rykker hen, så han kan finde nye forretningsområder og -former, der virker. F.eks. studierejser eller betaling i døren, så man først sent beslutter, om man vil komme. Og selv om den analyse fører ad veje, som i højere grad er brolagt med intelligente cocktails, blomsterkjoler i 1700-talssnit og formidling på stenpapir i et boblebad end med afhandlinger og auditorieundervisning, så er han aldrig blevet kritiseret for, at det bliver for poppet.

»Så længe forskerne er med, kan vi gøre alt.«

Fortsættes ►

## Vi skal leve af nysgerrighed

Sten Tiedemann  
rektor, Folkeuniversitetet i Aarhus